

МОЛОДИЙ КОМУНАР

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Четвер, 17 вересня 1987 року

№ 112 (3931).

Ціна 1 коп.

ВІТАЄМО ЗВИТЯЖЦІВ ЖНИВ!

Бюро обкому ЛКСМУ України підбило підсумки соціалістичного змагання комсомольців і молоді області на збірках прожато зернових. Переможцями визнано:

СЕРЕД МОЛОДИХ КОМБАЙНЕРІВ, ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ НА: «ДОН-1500»

Олександра ШВЕЦЯ з радгоспу «Устипівський» Устипівського району, який разом із помічником Миколою Наумичем на 405 гектарах намолотили 10 500 центнерів зерна.

Василя БАЛАННИКА з Новгородківського СПТУ-36, який разом із помічником Григорієм Орловим зібрав зернові на 343 гектарах і намолотили 9995 центнерів зерна.

Віктора ОКОЛІНТУ з радгоспу «Мар'янівський» Мадонівського району. Разом із братом Анатолієм він зібрав зернові на 327-гектарній площі і намолотили 10 143 центнери зерна.

Володимира КУШНІРОВА з колгоспу імені Карла Маркса Новоукраїнського району, який разом із братом Олександром зібрав зернові на 232 гектарах і намолотили 8377 центнерів зерна.

Володимира НЕПОМНЯЩОГО з колгоспу імені Шевченка Голонівського району. Разом із помічником Віктором Чаплиним він зібрав зернові на 198 гектарах і намолотили 7894 центнери зерна.

Миколу САВРАНСЬКОГО з колгоспу імені Карла Маркса Добровеличківського району, який разом із помічником Миколою Таровиком зібрав зернові з 521-гектарної площі і на-

молотили 10 438 центнерів зерна. Володимира РИБАЧКА з колгоспу «Дружба» Вільшанського району. Разом із помічником Миколою Луценком він зібрав зернові з площі 340 гектарів, намолотили 10 055 центнерів зерна.

Миколу ГИРОНУ з колгоспу імені Жовтня Петрівського району, який разом із помічником Олександром Вороною на 257-гектарній площі намолотили 9615 центнерів зерна.

СЕРЕД МОЛОДИХ ЖАТКАРІВ, ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ НА: ЖВН-6
Валерія ХОРОШУНА з колгоспу «Рассвет» Бобринецького району, який скосив зернові на 393 гектарах.

ЖРС-4.9
Сергія КОЗІОРУ з колгоспу імені Горького Долинського району. Він поклав у валки 383 гектари зернових.

Є-280
Миколу ДЕМЧУКА з колгоспу імені Жовтневої революції Добровеличківського району, який скосив хліба на 403 гектарах.

Переможців обласного соціалістичного змагання на збірках прожато зернових 1987 року нагороджено Почесними грамотами обкому ЛКСМУ України, знаками ЦК ВЛКСМ «Золотий колос», цінними подарунками. Їхні імена занесено в книгу Пошани обласної комсомольської організації. Групі передовиків трудового суперництва вручено привітання від льотчиків-космонавтів СРСР.

Для переможців жнива-87 буде організовано туристичну поїздку до Києва.

СЕРЕД МОЛОДИХ ВОДИВ, ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ НА: «ГАЗ-53»

Олександра ГЛАДУНА з радгоспу «Маріампільський» Петрівського району. Він перевіз 12... тонн зерна.

Василя ГРИГОР'ЄВА з колгоспу імені Ілліча Новгородківського району. Відтранспортував на елеватор 1191 тону зерна.

Юрія ГУЛОГО з колгоспу імені Жовтневої революції Новоархангельського району, який перевіз 1050 тонн зерна.

Дмитра НЕТРЕБУ з колгоспу «Комуніст» Новомиргородського району. Перевіз на державне хлібоприймальне підприємство 893 тону зерна.

Анатолія ХВАЛЬКА з Долинського ремонтно-транспортного підприємства. Відтранспортував з поля 983 тону зерна.

Петра ЗАПОРОЖЦЯ з Голованівського ремонтно-транспортного підприємства, який перевіз 401 тону зерна.

підприємства знайти раціональніше місце, більше або менш постійний заробіток. Сьогодні кожен третій працездатний житель острова — безробітний. Майже половину з них становить молодь віком до 25 років.

Така ситуація на ринку робочої сили, підкреслює «Революційний» економічний експерт, — неминучий результат згорання виробництва у провідних галузях економіки острова, насамперед скорочення кількості підприємств по обробці цукрової тростини.

ВАРШАВА. Перші відкриття зробила спільна експедиція молодих радянських і польських аквалангістів, яка веде на дні озера Реско поблизу Колобжега пошуки радянського літака, збитого наприкінці війни в цьому районі. У водоймі виявлено уламки двох машин Встанселено що одна з них — німецький транспортний літак. Тепер аквалангісти намагаються визначити тип другого літака. Припускається, що це може бути радянська бойова машина, яка, за розповідями місцевих жителів, впала у води Реско. У разі успіху операції знахідка допоможе кинути світло на ще одну нездану сторінку другої світової війни.

Експедицію організовано в рамках реалізації угоди про співробітництво між радянським комсомолом і соціалістичними спілками молоді і студентів ПНР.

УВАЖЕННЯМИ ПРО ТРЕТІЙ МІЖНАРОДНИЙ ТУРНІР У ДОПЕЦЬКУ — 4 СТОР.

ФОТОРЕПОРТАЖ ПРО ВИСТАВКУ СТАРОВИНИ ТА РЕДКИХ АВТОМОБІЛІВ — 4 СТОР.

ЯНОНС

У неділю, 20 вересня відбудеться день газети «Молодий комуніст» у Петрівському районі. О дванадцятій годині на стадіоні селища розпочнеться імпровізоване свято газети. В його програмі:

— прес-конференція журналістів «Молодого комуніста»;

- виступи учасників художньої самодіяльності,
- конкурси,
- ігри,
- виставки.

Зустріч супроводжуватиме ВІА «Імпульс» Новгородківського районного будинку культури.

Усі бажаючі зможуть

взяти участь у розіграві безпрограшного лотоспринту «ММ-88». Власники частини білетів можуть отримати крупні речові виграші, дехто відразу стане передплатником на нашу газету на наступний рік.

Запрошуємо молодь Петрівського району, а також усіх бажаючих взяти участь у дні молодіжної газети!

ПЕРОМ ПУБЛІЦИСТА

СВОЯ МОВА — ЧУЖА?

або Як у школах м. Кіровограда нехтують вивченням української мови

У РЕДАКЦІЮ повернулася анкета. Зараз їх повертається багато. Ще напочатку минулого місяця ми розіслали, розвезли в райони стосики спеціально віддрукованих анкет, з відповідей яких хочемо ближче познайомитися із нашими читачами, їхніми читачими потребами, інтересами, зауваженнями. Під час передплатної кампанії ці питання хвилюють кожну газету, кожен журнал.

І ось із перших анкет, заповнених різними почерками, чорнилами й думками, я вибираю одну, яка стала приводом до журналістського пошуку, яка познайомила мене з багатьма людьми — їм сьогодні буде надано слово. Але насамперед мені хотілося зустрітися із автором відповідей на запитання анкети. За прізвиськом, ім'ям й по батькові та вулицею я легко взнав номер телефону, й у трубку обізвався приснимий чоловічий голос. Чоловік (як згодом виявилось — батьно учениці технікуму) уважно вислухав мене й пообіцяв, що дочка обов'язково або подзвонить, або завітає в редакцію. Та наступного дня прийшов у редакцію сам і, щойно переступивши поріг набиену, сказав, що м'якої анкети його дочка не заповнювала. Що це хтось із доньчиних подружок там невідомо пожартував. «Я з нею ще раз побачуся, я все розузнаю», — навав він. Взяв додому анкету, наступного дня прийшов знову із зошитом доньчиних конспектів: дивиться, мовляв, почерк мало схожий... (Після цих відвідань мої колеги зробили такий логічний висновок: навіряд чи захоче тепер та дівчина при батьнові заповнювати будь-яку анкету, говорити щиро й відверто).

З авторською відповідей на нашу анкету мені там і не довелось зустрітись, та, й чи кінце треба було при такому повороті справ. Однак речення в анкеті й досі не дає спокою і я спробував знайти на нього відповідь. А речення те було ось яким (наводжу його цілком без змін, без перекладу): «Честное слово, ну не интересно вообще читать на украинском!».

Пропозицію випускати «Молодий комуніст» російською мовою нам доводиться чути не так уже й рідко під час зустрічей із читачами. Найбільша доля таких пропозицій припадає на робітничу молодь Світловодська, Олександрії, селищ Побузького та Голованівського районів і Смоліного в Малависьківському, на кіровоградців. Ось і нещодавно заступник секретаря комитету комсомолу заводу радіовиробів, що в обласному центрі, Ігор Рубан намагався переконати мене: якби газета виходила російською мовою, то не було б ніяких проблем із передплатою...

Мабуть, до певної міри з ними можна було б погодитись, якщо зважати на той факт, що дислокуються пропозиції хлопцями і дівчатами, які приїхали працювати в нашу область із інших республік країни, української мови досі не вивчали, а про новини в житті молоді Кіровоградщини хочуть довідуватись, як кажуть, із перших рук Прого в тому то й справа, що такі пропозиції — від українців, які і живуть від народження на Кіровоградщині, в самому центрі республіки, і в школі мову вивчали, але — от «ну не интересно вообще читать на украинском!».

Чому в останні роки (десятиліття!) ми все частіше задумуємось над тим, що молодь (а сьогодні це вже й батьки діти яких навчаються в школах) зневажливо ставиться до рідної мови, вважає її неперспективною, мовою сільською? Саме такий

тон і наведеної цитати з анкети. Чому ми зневажливо ставимось до свого рідного? Чому на мене обов'язково заглядають, коли я заговорю українськи в автобусі, тролейбусі, магазині? Чому, чому, чому...

Ні, в мене немає й крихти упередженості до російської мови — мови міжнародного спілкування в нашій країні. На останніх зборах письменницької організації нашої області відповідальний секретар Володимир Панченко сказав, що він щасливий, оскільки не зустрічав у своєму житті людини, яка б зневажливо ставилась до російської мови. Щасливий і я. Але ж чому зневажають мову моїх батька-матері? На тих же самих зборах російський поет кіровоградець Юрій Камінський сказав: образ національного достойства по суті є образою людської гідності. А що може бути дорожчим і ціннішим в людині від людської гідності?

Не стану зараз переконувати читачів, що українцями, як і кожній найменшій чисельно нації світу, завжди були дорогі й рідні почуття інтернаціоналізму, «чуття єдиної родини», братання народів в «сім'ї вольній новій». Що інтернаціоналізм є справжнім лише за умови вільного розвитку кожної нації зокрема. Не стану нагадувати, якого великого значення надавав розвитку національних відносин у багатонаціональній країні В. І. Ленін. Ми все частіше й частіше повертаємось до них сьогодні, бо ще вчора думали, що національний проблем у нас майже не існує.

Але вони є. І здебільшого ми ж самі їх породили. Сьогодні, в час гласності й демократії, ми

свідомо говоримо, що для розв'язання згаданої проблеми нам слід розплющити ширше очі на хворобу, ім'я якій — національний нігілізм. Це — фактично заперечення нації, її мови, культури...

У відділі народної освіти обласного муніципалітету запропонували ось такий факт: у середній школі № 25 м. Кіровограда з російської мовою викладання від вивчення української мови й літератури звільнено 19,1 процента учнів. Тобто майже кожен п'ятий учень школи. Говорить директор десятирічкі М. М. Ніколаєнко: — Сьогодні ця цифра трохи завищена, але якщо говорити про минулі роки, то це так. Однак треба зважити й на те, що в нашій школі, як ні в якій іншій, вчать багато дітей військовослужбовців. В існуючому ж нині Статуті середньої школи записано, що діти таких батьків за їхнім бажанням можуть бути звільнені від уроків національної мови й літератури.

Миколі Минитовичу, певно, зразу здалось, що я хочу звинуватити його в цій цифрі. Тому довелось уточнити:

— Розібратись, чому, яка цьому причина — ось моя мета.

— А причина та, що якби я не переконував батьків у доцільності вивчення дітьми української мови й літератури, то ця цифра була б куди вищою. І заяви про звільнення своїх дітей від уроків української мови й літератури пишуть, як не дивно, українці, постійні жителі

[Закінчення на 2—3 стор.]

Життя молоді за рубежем

АНТАНАНАРІВУ. У молоді Реуньюону — заморського департаменту Франції у південно-західній частині Індійського океану — немає майбутнього. До такого висновку приходить журнал «Рею де л'осан Ендьен», який тут видається, аналізуючи соціально-економічне становище цього острова.

Лише один з кожних п'ятнадцяти випускників школи, пише журнал, має шанс одержати місце біля верстата чи в конторі компанії. Решта половинують армію «зайвих людей» чисельність якої перевищала вже 70 тисяч. Серед заморських департаментів Франції Реуньюон займає перше місце за кількістю тих, хто протягом багатьох років безуспішно намагається знайти

підприємства, які можуть прийняти їх на роботу.

Така ситуація на ринку робочої сили, підкреслює «Революційний» економічний експерт, — неминучий результат згорання виробництва у провідних галузях економіки острова, насамперед скорочення кількості підприємств по обробці цукрової тростини.

ВАРШАВА. Перші відкриття зробила спільна експедиція молодих радянських і польських аквалангістів, яка веде на дні озера Реско поблизу Колобжега по-

шуки радянського літака, збитого наприкінці війни в цьому районі. У водоймі виявлено уламки двох машин Встанселено що одна з них — німецький транспортний літак. Тепер аквалангісти намагаються визначити тип другого літака. Припускається, що це може бути радянська бойова машина, яка, за розповідями місцевих жителів, впала у води Реско. У разі успіху операції знахідка допоможе кинути світло на ще одну нездану сторінку другої світової війни.

Експедицію організовано в рамках реалізації угоди про співробітництво між радянським комсомолом і соціалістичними спілками молоді і студентів ПНР.

УВАЖЕННЯМИ ПРО ТРЕТІЙ МІЖНАРОДНИЙ ТУРНІР У ДОПЕЦЬКУ — 4 СТОР.

ФОТОРЕПОРТАЖ ПРО ВИСТАВКУ СТАРОВИНИ ТА РЕДКИХ АВТОМОБІЛІВ — 4 СТОР.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

ЧЕРГОВІЙ ВИПУСК СТОРІНКИ ДЛЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ

«ВТРИЛА». СПОДІВАЄМОСЬ, ЗНАЙДЕ СВОГО ЧИТАЧА. 1—3 СТОР.

ІНТЕРВ'Ю ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ СТАРШОГО ТРЕНЕРА ЗБІРНОЇ ОБЛАСТІ З БОКСУ МАЙСТЕР СПОРТУ А. О. ЯДЕНКО ДІЛІТЬСЯ

ВІТРИЛА

СТОРИНКА ДЛЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ

№ 5 (34)

ЩАСЛИВОГО ПЛАВАННЯ!

ДОРОГИЙ СТАРШОКЛАСНИКУ!

Ти тримаєш в руках перший у цьому навчальному році випуск сторінки «Вітрила». Думається, що вона й надалі буде улюбленою сторінкою. І це залежить від тебе-самого. Що б ти хотів прочитати в наступних випусках? Які теми тебе найбільше хвилюють? Ми чекаємо твоїх порад.

А сьогодні подаємо коротку розмову нашого кореспондента із старшокласниками Союзівської середньої школи Кіровоградського району.

Лариса ХІНОЦЬКА: Чому «Вітрила» обмежуються лише одним чисто шкільними проблемами? Старшокласників цікавить багато і інших тем. Наприклад, влітку газета критикувала радянську рок-групу «Август». Але ж багатьом вона подобається...

КОР.: Газета дала кілька різних думок. З ними, видно, погодились читачі. Якщо тебе особисто не зацікавила така добірка, то треба було про це написати. Газета охоче запропонує місце для дискусії.

Михайло ДОБРОВАН: Проблеми «брейкерів», «хардистів», «металістів»... Вони цікавлять старшокласників. Пропоную у «Вітрилах» постійну рубрику про проблеми таких неформальних об'єднань.

Алла ПРИСТИНСЬКА: Підкажу адресу відрядження журналісту: міжшкільний навчально-виробничий комбінат в Аджамі. Щотижня ми повинні їздити туди на навчання, проте торік були не більше 7—8 разів. Бо автобуса не виділяють науково-виробничого об'єднання «Еліта». Не дуже лішки підем — 20—25 км до Аджамі.

Андрій МАРКУШЕНКО: А рівень викладання в комбінаті! Примітивний. А як холодно там взимку!

КОР.: Чому ж ви не били тривогу?

ГОЛОСИ: Дуже до нас прислухаються?!

КОР.: Наш кореспондент побував в комбінаті.

Сергій ГОЛЕМБІЄВСЬКИЙ: Хочеться бачити у «Вітрилах» гумор на шкільні та педагогічні теми.

Олег СЕМЕЗ: З найбільшим нетерпінням я чекаю сторінку «Старт». А чом би і в «Вітрилах» не подавати короткі повідомлення про спортивні успіхи старшокласників?

Ігор КАМЕНЕВ: «Грані моралі», «Пером публіциста» — ці рубрики тільки прикрашають сторінку для старшокласників.

КОР.: Чомусь дівчата не нагадують про публікації порад косметологів, модельєрів, кондитерів...

ДІВЧАТА: Обов'язково хай ці поради друкується!

Ігор КАМЕНЕВ: Мене ще хвилює екологічна проблема. Які занедбані навколо нашого села ставки, як заражені природа... Комсомольська організація може взяти шефство над збереженням зелених куточків, але спершу для цього треба було б на цю проблему «Вітрилам» звернути увагу.

Багатою була зустріч на пропозиції. «Вітрила» їх вразують. І чекають твоїх думок, старшокласнику.

«Вітрила» вирушають у дорогу. Щасливого плавання! Відділ учнівської молоді і соціальних проблем.

ЗОЛОТАВІ ЯБЛУКА, СОКОВИТІ ГРУШІ

Тепла, пахуча, щедра... Осінь. Гостинно приймає вона сьогодні у свої обійми восьмикласників середньої школи № 22 м. Кіровограда. Влітку під час канікул школярі разом з класними керівниками Н. К. Царенко й Г. Й. Шафіровою збирали в саду колегоспу імені Шевченка Кіровоградського району черешні, смородику, пишні, а зараз приймають подарунки осені.

На знімку: учениця 8-В класу Олена ЛИТОВЧЕНКО збирає щедрі дари осені.

Фото В. ГРИБА.

Консультпункт «Вітрил»

Влітку до редакції продовжували надходити листи, що починаються традиційним «хочу стати», або «де набуті професії...». Востаннє наш консультпункт давав поради 2 червня. Тоді «Вітрила» звертали вашу увагу, дорогі школярі, на те, що ви часто буваєте неуважними і задитуєте знову й знову про професії, навчальні заклади, адреси яких друкувалися. Знову задитуєте про СПУ № 14, юридичні навчальні заклади, або де набуті професії кондитера, бібліотечника. Адже не цінаво буде, коли ми з випуску у випуску повторюватимемося. Тому старшокласникам хочеться дати тану пораду: робіть вибірки з нашого консультпункту, вони вам пригодяться.

Отож, поговоримо про нові професії. У літній пошті з'явилось немало листів з такими словами: «Хочу бути актрисою», «де набуті спеціальності режисера», «мрію стати справжньою співачкою», або як стати диктором телебачення?»

Для тих, хто хоче стати авторами чи режисерами, рекомендуємо звернутися у державний інститут театрального мистецтва УРСР імені І. К. Карпенка-Карого. Його адреса: 252034, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 40. Після 8-го класу можна вступати до Дніпропетровського театрального училища, яке готує акторів драмтеатру та акторів театру ляльок. Адреса: 320030, м. Дніпропетровськ-30, вул. Глібини, 11. Слід написати листи у ці навчальні заклади з проханням роз'яснити умови конкурсу і прийому.

Тим, хто мріє стати «справжньою співачкою», слід, мабуть, порекомендувати вступати до консер-

ваторії на зональний факультет. На Україні їх три — у Києві, Одесі та у Львові. Ось адреси (відповідно): 252001, м. Київ, вул. Карла Маркса, 1/3; 270000, м. Одеса, вул. Островидова, 63; 270005, м. Львів, вул. Ст. Бойка, 5.

«Де вчать на диктора телебачення?»

Для цього не обов'язково десь вчитися. Потрібно мати хорошу дикцію і середню або вищу освіту. На телебаченні проводяться конкурси (про це обов'язково оголошується), в яких запрошують взяти участь бажаючих. Такі конкурси періодично проводить і наш обласний телерадіокомітет.

Кого готує Кіровоградське СПУ № 15? Такі запитання зустрічаються у ваших листах. Отож, в СПУ № 15 можна набуті таких спеціальностей: кухар, кондитер, продавець непродуктових товарів, продавець продуктивних товарів, контролер-наскір продуктових товарів

і контролер-наскір непродуктових товарів. Адреса училища: 316050, м. Кіровоград, вул. Компаніція, 65. Філіал СПУ № 15, де готують продавців та касирів, знаходиться на вулиці Василюка, 5 обласного центру.

«Хочу стати вчителем російської мови та літератури», — пише Оля С. зі Світловодська. Вступай до Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна. Його адреса: 316050, м. Кіровоград, вул. Шевченка, 1.

Дехто мріє пов'язати свою професію з морем. І тому зустрічаються такі прохання: «дайте адреси морехідних училищ». Їх у нашій республіці 5. З них 3 в Одесі і 2 — в Херсоні. У Києві є ще й річкове училище. Кого і яке саме училище цікавить, важко передбачити. Тому буде краще, коли ви відкриєте довідник для вступників до середніх спеціальних закладів і в розділі «Училища водного транспорту» знайдете те, яке вам підійде.

«Де вчать на бортпроводників». Спеціального навчального закладу немає. Потрібно просто звернутися у відділ надвірів Кіровоградського аеропорту. Але обов'язково треба мати середню освіту.

Нас задитують, де є такі міліцейські школи, куди б приймали після 10-го класу. Таких шкіл немає. У міліцейській школі навчаються вчителі осіб, які, відслуживши в Радянській Армії, поступили на службу в органи внутрішніх справ.

ПОШТА «ВІТРИЛ»

згодом привіде господарювати на батьківській землі.
А. ФІЛОНЕНКО,
голова профкому колегоспу «Родина».

СВОЯ МОВА — ЧУЖА?

[Закінчення.
Поч. на 1-й стор.]

міста. Приклад: двадцять років прожила дівчина в Кіровограді, вийшла заміж за військового, кілька років в чоловіком жили в Кіровограді, зарай поперидились у рідне місто. Діти йде у сучий цині і вони здебільшого обібрали мову свого батька-матері. Пояснення таке: ми довго жили за межами України, мову свою забули і тепер ніяк не зможемо допомогти дітям в її вивченні... Хочеться мені її запитати: як же ви допомогатимете їй у вивченні хімії і фізики, іноземної мови, комп'ютерної техніки? Може і від вивчення цих предметів звільнити вашу дитину? А як просить звільнити і моїх дітей жити в міській околиці?

відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волково-Піддасева. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю переповнені, 31-а комплектувалася за рахунок і цих шкіл. Перший клас було вирішено відкрити у українській школі навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельним риштуванням, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання — прохання батьків подати заявки, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три тижні нам надійшло три заявки. Це від тих батьків, які отримали квартири в будівлі Попова і літніх досі навчалися у школі з

До речі, про кадри: вчителі української мови і літератури в школах з російською мовою навчання. В. Т. Терехов, СШ № 31: — Сьогодні ми маємо дві вакансії вчителів української мови й літератури. Перед початком навчального року розрахувались вчителі з поважних причин. Подавали ми заявки до Кіровоградського району, але поки що нічого не обцяно... СШ № 25. М. М. Ніколаєнко: — Є прекрасні вчителі: С. О. Колесник — недавній випускник Кіровоградського педінституту, Н. А. Галдовська... Але проблема не вирішена. Осць зараз одна вчителька пішла з декрету відпустки і мені нічим її замінити на цей рік. Дві вчительки початкових класів українську мову не можуть викладати, тут же виникають труднощі з навчанням у школі з

— Для нас набрати учнів у перші класи — проблема номер один, — говорить заступник директора школи М. Г. Солонченко. — Осць уже в жовтні почнемо шукати для своєї школи майбутніх першокласників: розмовляти з батьками, переконувати їх, завідуватися у дитсадки... Щороку ми набирасмо по три класи. Торік і цього року змушені ввести по три класу з російською мовою навчання, бо батьки мало не до інфаркту доводять своїми вимогами. Так само і 9 і 10 класи. Раніше вони комплектувались із українських шкіл №№ 1, 2, 7, 26. Сьогодні ці окраїні школи вже майже російськомовні... Заступник завідувачого об'єднання О. О. Домаранський в розмові зі мною сказав: — Якщо й надалі Кіровограді так активно чуратимуться рідної мови, то недалекі той час, коли спеціаліст з якого-небудь районного центру, запрошений на відповідні

Відлетіла літа з чистим небом синім, з теплим сонцем ясним, знову дозволи канце на урок у клас... Відлетіло. Та залишилось у пам'яті. Тому й не діяло, що сьогоднішня пошта, напочатку нового навчального року, найбагатіша такими спогадами, розповідями про трудові канікули. Осць кілька листів.

НА БАТЬКІВСЬКІЙ ЗЕМЛІ

Відрізняє роботу в фермах від роботи в колхозах? Ферма — це господарство, де працюють люди, а в колхозі — трактори. Трактори працюють на фермах, а люди — в колхозах. Ферма — це господарство, де працюють люди, а в колхозі — трактори. Трактори працюють на фермах, а люди — в колхозах.

Відрізняє роботу в фермах від роботи в колхозах? Ферма — це господарство, де працюють люди, а в колхозі — трактори. Трактори працюють на фермах, а люди — в колхозах.

ми направляється на горіжні озирки, капуста, помідори, морква... Більше половини городини зібрав Яричка Філоненко і Наталка Шевченко зі своїми друзями за майже півтора місяці. І, звісно ж, багато хлопців старшокласників поцікавились до техніки. Прохання з'явилось душам, які задоволені своїми досягненнями до техніки. Прохання з'явилось душам, які задоволені своїми досягненнями до техніки.

БІЛЯ ВИСІ

З раннього ранку її думки пролітали над фермою. Вона думала про те, як вона працює на фермі. Вона думала про те, як вона працює на фермі.

Олена, моя подруга, була дуже талановитою. Вона працювала на фермі. Вона працювала на фермі.

СВОЯ МУБА — ЧУЖА?

[Закінчення.
Поч. на 1-й стор.]

міста. Приклад: двадцять років прожила дівчина в Кіровограді, вийшла заміж за військового, кілька років з чоловіком жили в Казахстані, зараз повернулись в одне місто. Дитя йде у другий клас і мама завбачливо оберігає його від вивчення мови своєї, своєї батька-матері. Пояснення така: ми довго жили за межами України, мову свою забули і тепер ніяк не зможемо допомогти дитині в її вивченні... Хочеться мені її запитати: а як же ви допомогатимете їй у вивченні хімії і фізики, іноземної мови, комп'ютерної техніки? Може й від вивчення цих предметів звільнити вашу дитину? А як просять звільнити їхніх дітей жителі міської окраїни!

Микола Микитович вмовляє на хвилину, а тоді з розпачем говорить: — Таких батьків багато. І минулими роками згадані заяви задоволялись без особливих роздумів про те, до чого це приведе. Скільки часу й здоров'я сьогодні доводиться витрачати, аби переконати батька чи матір, що знання української мови й літератури збагачують дитину духовно, допомагають їй краще засвоювати матеріал на уроках російської мови, адже мови близькі, рідні...

Завуч середньої школи № 31 І. Л. Солунова показує мені розпхулу папку паперів: — Це все заяви з єдиним проханням: звільнити, звільнити, звільнити... І прізвиська ж, гляньте, які під заявами: Горбенко, Петренко, Ковалюк... З яких причин такі прохання? Ось одна: «...тому, що моя дочка не вивчала українську мову в 1—3 класах». Ось друга: «...тому, що цей предмет нашому синові важко дається». З яких причин тільки не вдумують!

За даними обласного відомства української мови й літератури в СШ № 22 звільнено 15,4 відсотка учнів, СШ № 20 — 15,2, СШ № 13 — 14,2, СШ № 24 — 12,5, СШ № 18 і СШ № 19 — 11,6 відсотка... Школу № 31 із російською мовою навчання відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волкова—Пачасова. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю перевантажені, 31-а комплектувалася за рахунок цих шкіл. — Перший клас було вирішено відкрити з українською мовою навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельними рішувачами, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання— прохання батьків подати заяви, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три місяці нам надійшло три заяви. Це від тих батьків, які отримали квартири на вулиці Полова і діти яких досі навчались у школі з українською мовою навчання — п'ятикласники і шестикласники. В перший клас — жодної заяви.

До речі, про кадри: вчителів української мови й літератури в школах з російською мовою навчання. В. Т. Терехов, СШ № 31: — Сьогодні ми маємо дві вакансії вчителів української мови й літератури. Перед початком навчального року розраховувались вчителі з поважних причин. Подавали ми заявки до Кіровградського району, але вони що нічого не обіцяли... СШ № 25. М. М. Ніколенко: — Є прекрасні вчителі: С. О. Коласник — недавній випускник Кіровоградського педінституту, Н. А. Голдовська... Але проблема наразі така. Ось зараз одна вчителька пішла в декретну відпустку і мені нічим її замінити на цей рік... Дві вчительки початкових класів українську мову не можуть викладати, тут же виникають труднощі. Рівень вивчення української мови й літератури, культура наших вчителів бажає бути кращою.

— Мене здивувало й те, як байдуже відпускають вчителі зі своїх уроків «звільнених» учнів, не прагнуть зацікавити їх... — Навпаки: це їм навіть зручніше — легше вивчати двадцять учнів, ніж, скажімо, сорок. Бо зарплата — однакова. — А почуття важливості цієї справи, який ти присвятив своє життя? За даними обласного відомства Кіровоградського району, в яких навчається 33 239 учнів, 4 з них — з українською мовою навчання, дає навчальні 1471 учнів, 10 змішаних (з російською й українською мовою навчання), в яких навчається 8965 учнів. В усіх тих же школах українською мовою навчається 4905 учнів, що становить 14,4 відсотка від загальної кількості учнів середніх шкіл міста. Тобто, лише один із семи учнів у Кіровограді навчається українською мовою.

Ще позаторік СШ № 5 була єдиною школою з українською мовою навчання в Ленінському районі обласного центру. Сьогодні тут уже є один перший, один другий, два в'ятки і десятий класи з російською мовою навчання. Хоча школа й досі по інерції входить до числа згадуваних чотирьох.

Ще один факт. Торік в районі Балашівки відкрили нову школу № 20 з російською мовою навчання. Й одразу кільком вчителям початкових класів школи № 23 з українською мовою навчання загрожує втрата становища, залишились без роботи, бо батьки своїх дітей повели в СШ № 20. — Живуть біля нашої школи (я там працювала організатором позакласної роботи), а дітей записують у двадцять, бо вона — російська, — говорить І. Л. Солунова. — Це ж зимою як дитині стояти на автобусній зупинці, мерзнути, і осени... КОМЕНТАРІ до цих фактів задала Кривий до одного. Не до нікого був ширший зі мною у розмові В. Т. Терехов, коли причину невідкриття першого класу з українською мовою навчання скинув лише на батьків. Мені доводилося говорити з батьками сьогоднішніх першокласників. Вони не бачили оголошення. Та й чи одним об'явами має би обмежитися новостворений педколектив? Але кому потрібні, відверто науку, зайві хлопці? Це ж і вчителів згодом погубить. Як же вчителі згодом погубить мати, які б однакова успішно могли вивчати хімію, фізику, математику й російською, й українською мовою, і підручники, і...

Відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волкова—Пачасова. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю перевантажені, 31-а комплектувалася за рахунок цих шкіл.

— Перший клас було вирішено відкрити з українською мовою навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельними рішувачами, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання— прохання батьків подати заяви, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три місяці нам надійшло три заяви. Це від тих батьків, які отримали квартири на вулиці Полова і діти яких досі навчались у школі з українською мовою навчання — п'ятикласники і шестикласники. В перший клас — жодної заяви.

Ще один факт. Торік в районі Балашівки відкрили нову школу № 20 з російською мовою навчання. Й одразу кільком вчителям початкових класів школи № 23 з українською мовою навчання загрожує втрата становища, залишились без роботи, бо батьки своїх дітей повели в СШ № 20. — Живуть біля нашої школи (я там працювала організатором позакласної роботи), а дітей записують у двадцять, бо вона — російська, — говорить І. Л. Солунова. — Це ж зимою як дитині стояти на автобусній зупинці, мерзнути, і осени...

КОМЕНТАРІ до цих фактів задала Кривий до одного. Не до нікого був ширший зі мною у розмові В. Т. Терехов, коли причину невідкриття першого класу з українською мовою навчання скинув лише на батьків. Мені доводилося говорити з батьками сьогоднішніх першокласників. Вони не бачили оголошення. Та й чи одним об'явами має би обмежитися новостворений педколектив? Але кому потрібні, відверто науку, зайві хлопці? Це ж і вчителів згодом погубить. Як же вчителі згодом погубить мати, які б однакова успішно могли вивчати хімію, фізику, математику й російською, й українською мовою, і підручники, і...

Відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волкова—Пачасова. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю перевантажені, 31-а комплектувалася за рахунок цих шкіл.

— Перший клас було вирішено відкрити з українською мовою навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельними рішувачами, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання— прохання батьків подати заяви, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три місяці нам надійшло три заяви. Це від тих батьків, які отримали квартири на вулиці Полова і діти яких досі навчались у школі з українською мовою навчання — п'ятикласники і шестикласники. В перший клас — жодної заяви.

Ще один факт. Торік в районі Балашівки відкрили нову школу № 20 з російською мовою навчання. Й одразу кільком вчителям початкових класів школи № 23 з українською мовою навчання загрожує втрата становища, залишились без роботи, бо батьки своїх дітей повели в СШ № 20. — Живуть біля нашої школи (я там працювала організатором позакласної роботи), а дітей записують у двадцять, бо вона — російська, — говорить І. Л. Солунова. — Це ж зимою як дитині стояти на автобусній зупинці, мерзнути, і осени...

КОМЕНТАРІ до цих фактів задала Кривий до одного. Не до нікого був ширший зі мною у розмові В. Т. Терехов, коли причину невідкриття першого класу з українською мовою навчання скинув лише на батьків. Мені доводилося говорити з батьками сьогоднішніх першокласників. Вони не бачили оголошення. Та й чи одним об'явами має би обмежитися новостворений педколектив? Але кому потрібні, відверто науку, зайві хлопці? Це ж і вчителів згодом погубить. Як же вчителі згодом погубить мати, які б однакова успішно могли вивчати хімію, фізику, математику й російською, й українською мовою, і підручники, і...

Відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волкова—Пачасова. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю перевантажені, 31-а комплектувалася за рахунок цих шкіл.

— Перший клас було вирішено відкрити з українською мовою навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельними рішувачами, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання— прохання батьків подати заяви, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три місяці нам надійшло три заяви. Це від тих батьків, які отримали квартири на вулиці Полова і діти яких досі навчались у школі з українською мовою навчання — п'ятикласники і шестикласники. В перший клас — жодної заяви.

Ще один факт. Торік в районі Балашівки відкрили нову школу № 20 з російською мовою навчання. Й одразу кільком вчителям початкових класів школи № 23 з українською мовою навчання загрожує втрата становища, залишились без роботи, бо батьки своїх дітей повели в СШ № 20. — Живуть біля нашої школи (я там працювала організатором позакласної роботи), а дітей записують у двадцять, бо вона — російська, — говорить І. Л. Солунова. — Це ж зимою як дитині стояти на автобусній зупинці, мерзнути, і осени...

КОМЕНТАРІ до цих фактів задала Кривий до одного. Не до нікого був ширший зі мною у розмові В. Т. Терехов, коли причину невідкриття першого класу з українською мовою навчання скинув лише на батьків. Мені доводилося говорити з батьками сьогоднішніх першокласників. Вони не бачили оголошення. Та й чи одним об'явами має би обмежитися новостворений педколектив? Але кому потрібні, відверто науку, зайві хлопці? Це ж і вчителів згодом погубить. Як же вчителі згодом погубить мати, які б однакова успішно могли вивчати хімію, фізику, математику й російською, й українською мовою, і підручники, і...

Відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волкова—Пачасова. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю перевантажені, 31-а комплектувалася за рахунок цих шкіл.

— Перший клас було вирішено відкрити з українською мовою навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельними рішувачами, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання— прохання батьків подати заяви, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три місяці нам надійшло три заяви. Це від тих батьків, які отримали квартири на вулиці Полова і діти яких досі навчались у школі з українською мовою навчання — п'ятикласники і шестикласники. В перший клас — жодної заяви.

Ще один факт. Торік в районі Балашівки відкрили нову школу № 20 з російською мовою навчання. Й одразу кільком вчителям початкових класів школи № 23 з українською мовою навчання загрожує втрата становища, залишились без роботи, бо батьки своїх дітей повели в СШ № 20. — Живуть біля нашої школи (я там працювала організатором позакласної роботи), а дітей записують у двадцять, бо вона — російська, — говорить І. Л. Солунова. — Це ж зимою як дитині стояти на автобусній зупинці, мерзнути, і осени...

КОМЕНТАРІ до цих фактів задала Кривий до одного. Не до нікого був ширший зі мною у розмові В. Т. Терехов, коли причину невідкриття першого класу з українською мовою навчання скинув лише на батьків. Мені доводилося говорити з батьками сьогоднішніх першокласників. Вони не бачили оголошення. Та й чи одним об'явами має би обмежитися новостворений педколектив? Але кому потрібні, відверто науку, зайві хлопці? Це ж і вчителів згодом погубить. Як же вчителі згодом погубить мати, які б однакова успішно могли вивчати хімію, фізику, математику й російською, й українською мовою, і підручники, і...

Відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волкова—Пачасова. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю перевантажені, 31-а комплектувалася за рахунок цих шкіл.

— Перший клас було вирішено відкрити з українською мовою навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельними рішувачами, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання— прохання батьків подати заяви, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три місяці нам надійшло три заяви. Це від тих батьків, які отримали квартири на вулиці Полова і діти яких досі навчались у школі з українською мовою навчання — п'ятикласники і шестикласники. В перший клас — жодної заяви.

Ще один факт. Торік в районі Балашівки відкрили нову школу № 20 з російською мовою навчання. Й одразу кільком вчителям початкових класів школи № 23 з українською мовою навчання загрожує втрата становища, залишились без роботи, бо батьки своїх дітей повели в СШ № 20. — Живуть біля нашої школи (я там працювала організатором позакласної роботи), а дітей записують у двадцять, бо вона — російська, — говорить І. Л. Солунова. — Це ж зимою як дитині стояти на автобусній зупинці, мерзнути, і осени...

КОМЕНТАРІ до цих фактів задала Кривий до одного. Не до нікого був ширший зі мною у розмові В. Т. Терехов, коли причину невідкриття першого класу з українською мовою навчання скинув лише на батьків. Мені доводилося говорити з батьками сьогоднішніх першокласників. Вони не бачили оголошення. Та й чи одним об'явами має би обмежитися новостворений педколектив? Але кому потрібні, відверто науку, зайві хлопці? Це ж і вчителів згодом погубить. Як же вчителі згодом погубить мати, які б однакова успішно могли вивчати хімію, фізику, математику й російською, й українською мовою, і підручники, і...

Відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волкова—Пачасова. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю перевантажені, 31-а комплектувалася за рахунок цих шкіл.

— Перший клас було вирішено відкрити з українською мовою навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельними рішувачами, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання— прохання батьків подати заяви, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три місяці нам надійшло три заяви. Це від тих батьків, які отримали квартири на вулиці Полова і діти яких досі навчались у школі з українською мовою навчання — п'ятикласники і шестикласники. В перший клас — жодної заяви.

Ще один факт. Торік в районі Балашівки відкрили нову школу № 20 з російською мовою навчання. Й одразу кільком вчителям початкових класів школи № 23 з українською мовою навчання загрожує втрата становища, залишились без роботи, бо батьки своїх дітей повели в СШ № 20. — Живуть біля нашої школи (я там працювала організатором позакласної роботи), а дітей записують у двадцять, бо вона — російська, — говорить І. Л. Солунова. — Це ж зимою як дитині стояти на автобусній зупинці, мерзнути, і осени...

КОМЕНТАРІ до цих фактів задала Кривий до одного. Не до нікого був ширший зі мною у розмові В. Т. Терехов, коли причину невідкриття першого класу з українською мовою навчання скинув лише на батьків. Мені доводилося говорити з батьками сьогоднішніх першокласників. Вони не бачили оголошення. Та й чи одним об'явами має би обмежитися новостворений педколектив? Але кому потрібні, відверто науку, зайві хлопці? Це ж і вчителів згодом погубить. Як же вчителі згодом погубить мати, які б однакова успішно могли вивчати хімію, фізику, математику й російською, й українською мовою, і підручники, і...

Відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волкова—Пачасова. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю перевантажені, 31-а комплектувалася за рахунок цих шкіл.

— Перший клас було вирішено відкрити з українською мовою навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельними рішувачами, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання— прохання батьків подати заяви, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три місяці нам надійшло три заяви. Це від тих батьків, які отримали квартири на вулиці Полова і діти яких досі навчались у школі з українською мовою навчання — п'ятикласники і шестикласники. В перший клас — жодної заяви.

Ще один факт. Торік в районі Балашівки відкрили нову школу № 20 з російською мовою навчання. Й одразу кільком вчителям початкових класів школи № 23 з українською мовою навчання загрожує втрата становища, залишились без роботи, бо батьки своїх дітей повели в СШ № 20. — Живуть біля нашої школи (я там працювала організатором позакласної роботи), а дітей записують у двадцять, бо вона — російська, — говорить І. Л. Солунова. — Це ж зимою як дитині стояти на автобусній зупинці, мерзнути, і осени...

КОМЕНТАРІ до цих фактів задала Кривий до одного. Не до нікого був ширший зі мною у розмові В. Т. Терехов, коли причину невідкриття першого класу з українською мовою навчання скинув лише на батьків. Мені доводилося говорити з батьками сьогоднішніх першокласників. Вони не бачили оголошення. Та й чи одним об'явами має би обмежитися новостворений педколектив? Але кому потрібні, відверто науку, зайві хлопці? Це ж і вчителів згодом погубить. Як же вчителі згодом погубить мати, які б однакова успішно могли вивчати хімію, фізику, математику й російською, й українською мовою, і підручники, і...

Відкрито два тижні тому. Це третя школа в новому мікрорайоні міста, на Волкова—Пачасова. Мікрорайон густонаселений, середні школи №№ 18 і 19 були до краю перевантажені, 31-а комплектувалася за рахунок цих шкіл.

— Перший клас було вирішено відкрити з українською мовою навчання, тому ще в червні, коли школа була обставлена будівельними рішувачами, ми по всьому мікрорайону розвішали оголошення: комплектується перший клас із українською мовою навчання— прохання батьків подати заяви, — розповідає директор СШ № 31 В. Т. Терехов. — Майже за три місяці нам надійшло три заяви. Це від тих батьків, які отримали квартири на вулиці Полова і діти яких досі навчались у школі з українською мовою навчання — п'ятикласники і шестикласники. В перший клас — жодної заяви.

Ще один факт. Торік в районі Балашівки відкрили нову школу № 20 з російською мовою навчання. Й одразу кільком вчителям початкових класів школи № 23 з українською мовою навчання загрожує втрата становища, залишились без роботи, бо батьки своїх дітей повели в СШ № 20. — Живуть біля нашої школи (я там працювала організатором позакласної роботи), а дітей записують у двадцять, бо вона — російська, — говорить І. Л. Солунова. — Це ж зимою як дитині стояти на автобусній зупинці, мерзнути, і осени...

КОМЕНТАРІ до цих фактів задала Кривий до одного. Не до нікого був ширший зі мною у розмові В. Т. Терехов, коли причину невідкриття першого класу з українською мовою навчання скинув лише на батьків. Мені доводилося говорити з батьками сьогоднішніх першокласників. Вони не бачили оголошення. Та й чи одним об'явами має би обмежитися новостворений педколектив? Але кому потрібні, відверто науку, зайві хлопці? Це ж і вчителів згодом погубить. Як же вчителі згодом погубить мати, які б однакова успішно могли вивчати хімію, фізику, математику й російською, й українською мовою, і підручники, і...

НА БАТЬКІВСЬКІЙ ЗЕМЛІ

Ми довжи з радістю зустрічались з вами, як і з усіма дітьми класу. Радіше вони комплектувалися із українських шкіл №№ 1, 2, 7, 26. Сьогодні ці окремні школи вже майже російськомовні... Заступник завідувачого обласного О. О. Домаранський в розмові зі мною сказав: — Якщо й надалі кіровоградці так активно втрутаються рідної мови, то недалеким той час, коли спеціаліст з якого-небудь районного центру, запрошений на відповідну посаду, змушений буде залишити дітей вдома, аби вони могли закінчити школу з українською мовою навчання.

Незатишно стало якось на фермах без школярських голосів. На богданівській фермі № 1 і комсомольці Валентина Шевченко й Наталя Тарасова не встигали колгоспни-

бути підмішаними доярками. Тут же трудиться дояркою вивчат районної Ради народних депутатів Надія Березина. Влітку їй доводилося доглядати Галину. На її особистому рахунку понад три тони молока. Мали помічників і доярки кульчівської ферми: Людмила Радівілову та Вікторію Корнєву.

Знайшлася робота в колгоспі для молодших: пасли телят, свиней, косили бур'яни на фермах та на узбіччях доріг Ігор Курчаровий та Вадим Біленко, брати Анатолій і Валентин Мокроуєв.

Жаль було розлучатися колгоспів з такими сумлінними помічниками. На

«Дорога редакції!»

Я маю багато захоплень, хочу ділитися ними зі своїми друзями, цюсь і собі передіяти, але в нашому селі моїх ровесників з такими захопленнями мало. Тому хотіла б через газету познакомитися з тими, кому не байдуже сучасна естрадна музика. Крім того я займаюсь колекціонуванням художніх листівок. Якої тематики? Про це я розкажу із задоволенням тому, хто відгукнується на мою адресу: 317840, Олександрійський район, село Пішаний Бріг.

НАСАМНІНЕЦЬ хочу повернутися до історії зі згадуваною акцією. Знаю, чому батьки діти все робили для того, аби їм її не потрапило на сторінки газети. Наприклад, соромно було б йому читати про те, як зневажливо ставилися до дочки до рідної мови.

— Зміни в ставленні до рідної мови відбуваються, якщо ми створимо в суспільстві таку обстановку, що не знати рідної мови людини буде соромно. Зуміти ж ми за короткий час створити таку обстановку в країні, що нормальній людині сьогодні соромно показатися серед білого дня на людях п'яною!..

Ці слова сказав мені О. О. Домаранський. У правдивості їх я переконаний.

В. БОНДАР.

ХОЧУ ЛИСТУВАТИСЯ

вул. Горького, 3. Савченко Валентина. Від редакції: Шановні старшокласники, відновлюючи у «Вітрилах» рубрику листування з друзями, ми сподіваємось, що будемо отримувати не лише самі ваші адреси. Думамо, що кожному, спростому до листування, є що розповісти ширше про свої захоплення, про труднощі, які завважають займатися улюбленою справою. Влаштуємо кожен учасник своєї рубрики знайде собі

ширих друзів. Та не забувайте, що це насамперед залежить від вас самих і наших інтересів, серйозних задувань, широго бажання мати таких же друзів. Тільки в такому випадку газета береться посприяти допомогти нам налагодити листування, зшити цікавих співрозмовників, одностудій.

Отже, в дорогу, рубрико «Хочу листуватися!» Не забувайте зазначати назву рубрики на конверті.

ви їх пускаєте в похід... це ж вони й слати разом будуть, ще не встигло нам сорому набратися...

Але соромно, що про нас так подумали. Соромно аж до вчителів, що не заступилися за нас, а відступилися... Й образливо. Бо більше такого літа в нас не буде.

Прізвища своїх і школи не називаємо. Досить і того, що про нас наговорили.

Десятикласники. м. Олександрія.

Записала В. ЛЕВОЧКО. м. Кіровоград.

Колєнгатен. Одного разу якийсь чоловік зачепив Андерсена на вулиці і в'їдливо залягав: — Оцей злиденний предмет на вашій голові називається капелюхом? Андерсен спокійно відповів: — А оцей злиденний

НА ВЕЛИКИЙ ПЕРЕРВІ

Добренька мама

Добренька мама в Феді Петрука. Й не дивно — одного синочка має. Вона купує для свого сина Усе, чого синочок забажає. Замовив він баян. Будь ласка — є! І є розля із Австрії чудовий. Та в музиці синочок відстає. Як той осел із байки у Крилова. Новенькі джинси, фірменні (каттон). Дістала в спекулянтів йому мама. Французкий в нього є магнітофон, і є комбінет «маде ін Панама».

А це недавно ввечері подав Синок матусі ось яку заяву: «Я від своїх ровесників відстаю. Купіть мені негайно справжню «Яву!»

В хліві шпигнули троє поросят, За них матуся славно торгувала: Новенька «Ява»-350 Невадзі перед Фвденою стояла.

Але хіба ж то справжній мотоцикл, Як заважа в нім сила супротивна? Найперше Федя відгвинтив глушник, Щоб заревіла, ніби реактивна!

Завів, натяг на голову шолом, Промчався вихром — прости нетерплячка, Додав газку, рвануєся напролом: Мовляв, погляньте, як біжить «конячка»!

І вулицю так проторохтів, Що від шаленого отого реву (Не буду говорити про катів!) Собаки й свині лізли на дерева!

В наложу вгнвася — хвиля піднялася, Натиснуть гальма Федя уже невважозі. Аж тут на горі хура десь взялася — Як хмара суне прямо по дорозі.

Наш Федя газу «на всю ручку» дав, Хотів об'їхати, трішки помилува, Та й так в ту хуру «Явою» вгадав, Що тріснув віз, і хоні розпряглися.

Ба, міг би Федя позбутися голови: Такого зіткнення для цього досить... Тож зараз я мізкую так, як й ви: А чи ще й «Ладу» в мамі він попросить? Анатолій ВИСОЦЬКИЙ.

МОНОЛОГИ ВЧОРАШНІХ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Налі ЯКУПОВ, першокурсник КІСМУ: — Я вважаю, що час, відпущений людині для добрих справ, треба використовувати доцільно. До інституту я вступаю з другої спроби. Рік працював

на «Друкмаші» слюсарем другого розряду. Спеціальності цієї набув ще у школі. Школа... Вчився я не дуже успішно. Терпіти не міг біологію. Не розумію, навіщо людині біологія вчи-

ти, якщо вона в медицину не збирається. Я з дитинства знав, що буду робітником, а коли вдавється, вивчусь на інженера. В школі мені подобалась фізика, математика. Правда, вступаючи до інститу-

ту першого разу, вирізався саме на математиці. А взагалі, школа дає достатній об'єм знань, тому вивчусь на інженера. В школі мені подобалась фізика, математика. Правда, вступаючи до інститу-

Андрій ШУРАПОВ, першокурсник КІСМУ: — Виходить, навіщо мені література, якщо я не збираюсь ставати філологом? Навіщо історія — вступаю ж не до історичної школи, як розбудила в нас жажду знань. Говорять, у школі вчили одне,

а в життя виходиш — зовсім інші знання потріб

ПЕРЕМОГА ПІСЛЯ НОКАУТУ

У Донецьку завершилися два боксерські турніри, в яких брала участь збірна Кіровоградської області. Це — Третій міжнародний турнір на призми героя перших п'ятирічок Олександра Стаханова та першість республіки серед юніорів 1969—1970 років народження. Після повернення спортсменів додому кореспондент «МК» зустрівся із старшим тренером збірної області Анатолієм Онисимовичем Яценюком.

— У цьому турнірі, що проходив з 24 по 30 серпня, взяли участь спортсмени Російської Федерації, України, Білорусії, Узбекистану, Азербайджану, Вірменії, Естонії, Москві та Ленінграда, а також боксери з Польщі. Про рейтинг цих змагань говорить той факт, що на ринг виходили один майстер спорту міжнародного класу, 17 майстрів спорту та 122 кандидати у майстри. У ваговій категорії до 67 кілограмів вперше виступив представник обласного ДФСТ профспілок кіровоградський боксер Вадим Волканов. Сімнадцятирічний боксер виграє свої бої у Гукасяна (Вірменія), Леонтьєва (Ленінград), Годзя (Харків) і вийшов до фіналу. Тут Волканов зустрівся з господарем змагань дворазовим призером дорослих першостей країни з боксу майстром спорту Олександром Рюміним. Цікавий поєдинок виграє Рюмін з рахунком 3:2. Але й це дозволило Вадиму

Волканову здобути почесне звання «Майстер спорту СРСР». А кіровоградський майстер спорту Ігор Мороз виборов третє місце у ваговій категорії до 75 кілограмів.

— А потім була першість республіки...

— В цій Кіровоград представляли п'ять боксерів: Роман Плетніков (вагова категорія до 51 кілограма), Роман Потімко і Олег Козуб (57), Сергій Жданович (67), Юрій Вовк (75). Роман Потімко став бронзовим призером, а Юрій Вовк, який поступився в фіналі чемпіону Радянського Союзу майстру спорту з Івано-Франківська Віталію Копитку, срібним. Обох призерів включено до складу збірної республіки, яка незабаром розпочне підготовку у Кончі-Запід під Києвом до всеукраїнських змагань на призми Держкомспорту СРСР.

ІНТЕРВ'Ю

— Анатолію Онисимовичу, давайте повернемося трохи назад. У грудні минулого року наша газета виступила з матеріалом «Хто допоможе боксерам?», в якому було висловлено занепокоєння станом цього виду спорту в області.

— Вдячний «Молодому комунару» за увагу до нашого виду спорту. Що стоєть боксу, то його стан в області можна характеризувати так: «Бокс піднявся з колін після глибокого нокауту». Під нокаутом я маю на увазі запевнений стан цього популярного виду спорту.

Нині на Кіровоградщині склався творчий колектив тренерів. Це, в першу чергу, кіровоградці Роберт Пак, Анатолій Єфанов, Борис Тертилов, Володимир Вовченко, світловодці Василь Мигченко і Олександр Нитаєв, олександрівці Микола Котов.

Розмову вів С. БОНДАРЕВ.

Тільки мило!

Озеро Біва для японців — майже святиня, як для нас Байкал чи Севан. Але вода в ньому через інтенсивну індустріальну діяльність людини катастрофічно забруднюється. Щоб урятувати вододойму, жителі навколишніх місць вирішили якоюсь мірою розвантажити від токсичних речовин хоча б каналізаційні стоки. Для цього господарки повністю відмовилися від синтетичних миючих засобів і користуються при пранні лише господарським милом.

багато коштовностей і рідкісних речей, які нині поступово піднімають на поверхню французькі дослідники. Роблять це вони з допомогою підводного човна з автоматичними «руками». На дні проводиться також фотота відеозйомка.

Найдовший у світі поїзд

знаходиться в Мавританії. Це вантажний состав, складається він із платформ довжиною кілометра. Рекордсмен за один рейс перевозить 22 тисячі тонн залізної руди.

Для безпеки — шоколад

Австралійські вчені провели дослідження щодо причин автомобільних аварій і встановили: реакція водія притуплюється, коли в його крові зменшений вміст цукру, простіше, коли він голодний. Але й розкішна трапеза перед поїздкою розслаблює, викликає сонливість. Вихід — солодкий чай і шоколад час від часу в дорозі.

Із дна океанського

Гігантське судно «Титанік» затонуло 75 років тому біля острова Ньюфаундленд на глибині близько 4 кілометрів. На ньому досі знаходиться

Пісок — не тільки будматеріал

Якось одна з картин англійського художника Андре Наїгані упала від пориву вітру, і на неї налип пісок. Обтрушуючи його, митець виявив, що золотисті піщинки надали полотну незвичайної чарівності. Звідтоді Наїгані лише свої пейзажі, портрети й етюди тільки піском. Нинішні його роботи завдяки цьому здаються оповитими легким серпанком.

Малохмарно, без опадів...

Мабуть, таке визначення зі зведень Гідрометцентру можна цілком поширити й на положення команд у турнірній таблиці першої зони футбольного чемпіонату області. Тиша, яка супроводжує виступи лідерів в останніх турах, нагадує підготовку лідерів до вирішального кидка на фініші. А до нього залишилось лише чотири тури.

Деякі корективи в турнірну таблицю міг би внести тринадцятий ігровий день. Проте після нічиєї в Олександрії між місцевим «Шахтарем» та кіровоградським «Буревісником» їх підтримав і «Хімік», який «віддав» очко в Новоукраїнці. А в наступному турі ці команди не залишили суперникам ніяких шансів. Олександрійці перемогли на виїзді своїй

одинолюбників зі Смолиного. «Буревісник» сім разів «відчиняв» ворота «Тясмина», який після цього посів останній рядок турнірної таблиці (голи у студентів забив П. Светлов — 3, І. Хмельницький — 2, О. Осипенко, К. Сосенко). А два «сухих» м'ячі нападаючих «Хіміна» А. Камінського та Д. Кузьміна принесли команді чергові два очка в матчі з малолюбівцями.

Любителям статистики по-

відомляємо деякі результати 13 і 14 турів: «Вісь» — «Шахтар» См. — 3:0, «Колос» Н. — «Хімік» — 0:0, «Колос» Дол. — «Дніпро» — 0:1, «Тясмин» — «Спартак» — 2:4, «Шахтар» Ол. — «Буревісник» — 2:2, «Шахтар» См. — «Шахтар» Ол. — 0:3.

Положення команд першої групи за станом на сьогоднішній день:

	І	В	Н	П	М	О
«Буревісник»	14	10	2	2	37-19	22
«Шахтар» Ол.	13	9	3	1	31-10	21
«Хімік»	13	9	3	1	28-7	21
«Спартак»	14	10	0	4	41-22	20
«Колос» Дол.	14	6	2	6	18-21	14
«Шахтар» См.	14	4	3	7	11-28	11
«Колос» Н.	14	3	5	6	17-22	11
«Дніпро»	14	2	4	8	11-24	8
«Вісь»	14	2	2	10	14-34	6
«Тясмин»	14	2	1	11	15-36	5

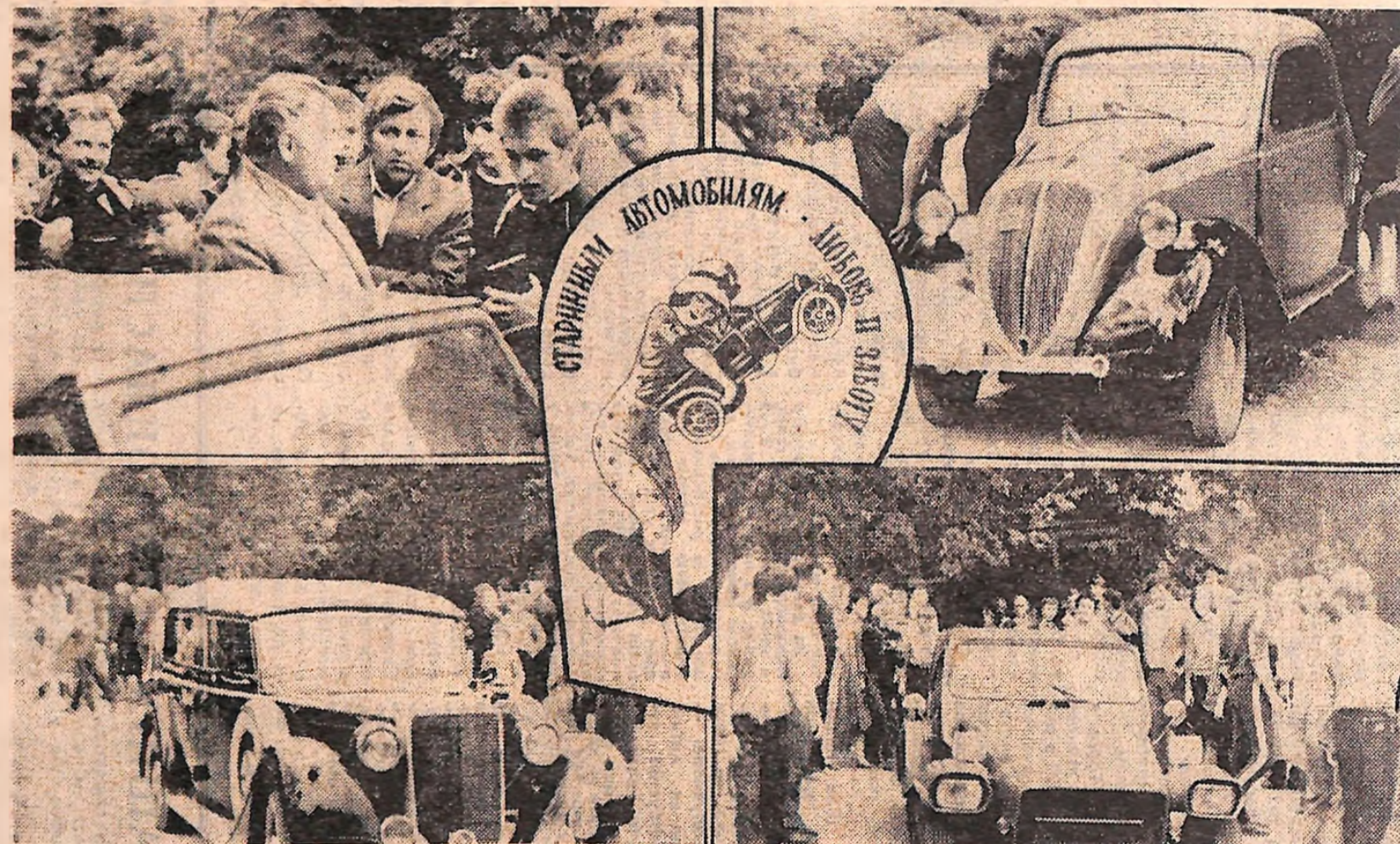

У суботу — черговий тур: усі лідери грають проти команд, розташованих в нижній частині турнірної таблиці. Можливі зміни у футбольній погоді не передбачається... Проте з висновками зачекаємо до 19 вересня.

ФУТБОЛ: «ЗІРКА» — СКА (Одеса) — 1:1.

«МАЙБАХ» — У ФАВОРИ

Знаменита «Антилопа» із «Золотого теляти» насправді була «Лорен-дітріхом», а мріяв її власник про «ізооту-фраскіні». Ці марки не були представлені на присвяченій 70-річчю Великого Жовтня республіканській виставці старовинних автомобілів, що два дні проходила в Кіровограді. Та експонати, які своїм ходом прибули із Києва, Запоріжжя, Дніпропетровська, Сімферополя, Черкас, а також із Риги, Мінська, Курська (отже, виставка якоюсь мірою міжреспубліканська) мали не менш звучні і чудернацькі ймення та відповідну екзотичну зовнішність: «штейер-пук», «вандерер», «ганомак»... Були й відоміші: «лодж», «бьюік», «оппель», були й зовсім знайомі: «москвич», «мерседес-бенц» (пам'ятаєте машину Штірліца?), «ЗИМ». Було й не знати що: кіровоградський М. М. Сібалов зібрав зі шматочків старовинну машину, марку і походження якої досі не вдається встановити навіть експертам. Були і єдині в своєму роді саморобки, і незвичайної конструкції карти з дитячо-підліткового клубу «Ятрань» кіровоградського виробничого об'єднання «Друкмаш», були й авто нових вітчизняних марок...

Всього на виставці, яку відвідало близько 30 тисяч чоловік, було представле-

но 60 автомобілів та мотоциклів. Найбільше машин — півтора десятка — виставив кіровоградський клуб «Авторетро», очолюваний М. Л. Урсулєнком. Як і годиться на ланопці, було названо ек-

спонати, визначення яких починається з «най». Найбільшим автомобілем виставки виявився «майбах», що прибув із Краматорська. Найменша машина — двоколісна кріхтіна «фіат-сіма». Найстаріший мотоцикл — ТІЗ-АМ-600. Він випущений 1935 року, брав

участь у Великій Вітчизняній війні. Найстаріша машина прибула з Дніпропетровська — це «рено» 1923 року випуску. А найпочеснішим гостем і учасником виставки стала Кіровоградна М. І. Шилорова. 49 років за кермом! 32 з них — на

«ЗИМ». За весь цей час — жодного порушення дорожнього руху.
Н. ДАНИЛЕНКО,
В. ГРИБ (фото).

Редактор Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМ України.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26, заступника редактора — 2-53-22; відповідального секретаря — 2-55-65; відділів: науково-методичного виховання — 4-66-79, 4-64-21; номосольського життя та економіки — 2-53-94; учнівської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фотолаторії — 4-64-21; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.
Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України м. Кіровоград, вул. Глібини, 2.